

מזכירות הממשלה

החלטה מס. 1060 של הממשלה מיום 13.12.2009.

הגדרת ישובים ואזורים כבעלי עדיפות לאומית

.1060

מ ח ל י ט י ם :

1. להכריז על יישובים ואזורים, כפי שיוגדרו להלן בסעיף 4, כאזורים בעלי עדיפות לאומית בהתאם להוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009-2010) התשס"ט-2009 (להלן - החוק).
2. לפעול לפיתוח ולקידום האזורים בעלי העדיפות הלאומית במגמה להשיג את היעדים הבאים:
 - א. עידוד פריסת האוכלוסייה במדינת ישראל, והגדלת האוכלוסייה באזורי הפריפריה, ובאזורים סמוכי גבול, כפי שיוגדרו להלן.
 - ב. צמצום פערי ההזדמנויות, ורמת החיים בין אזורי העדיפות הלאומית, כפי שיוגדרו בהחלטה זו, למחוז תל-אביב, כהגדרתו על-פי הגדרות משרד הפנים, וכן הגדלת הצמיחה הכלכלית באזורי הפריפריה, כפי שיוגדרו בהחלטה זו.
 - ג. שמירה וחיזוק החוסן הלאומי-בטחוני של מדינת ישראל, כמפורט להלן.
3. מפת אזורי העדיפות הלאומית תוגדר על-פי המודל הבא אשר מרכיביו יפורטו בגוף החלטה זו ואשר הם אינם מצטברים:
 - א. מדד משולב אזורי - אשר מגדיר את אזורי הפריפריה;
 - ב. מרחק מגבול בינלאומי - אשר מגדיר את האזורים סמוכי גבול;
 - ג. רמת איום ביטחוני, שאינה נגזרת אך ורק ממרחק מגבול בינלאומי - אשר מגדיר את היישובים המאוימים;
 - ד. יישובים חדשים.

4. א. אזורי הפריפריה יוגדרו, לצורך החלטה זו בלבד, כנפות, כהגדרת משרד הפנים, בעלות ציון משוקלל ברמת הנפה של אשכולות המדר החברתי-כלכלי ומדר הפריפריאליות עד 21.

ב. אזורים סמוכי גבול - רשויות המצויות במרחק עד 7 או 9 ק"מ מגבול בינ"ל, עפ"י שיקולי מערכת הביטחון;

ג. הישובים המאוימים - יישובים ביהודה ושומרון בעלי רמת האיום הביטחונית הגבוהה ביותר, על-פי הגדרות מערכת הביטחון;

ד. יישובים חדשים - שהוקמו בחמש השנים האחרונות.

לעניין סעיף זה, יראו ישוב חדש כישוב שהוקם בחמש השנים האחרונות או ישוב קיים המתעתד לשנות את צביונו ולהגדיל את אוכלוסייתו בשיעור שלא יפחת מפי 7 מגודלו הקיים, עד סוף תוקף החלטה זו.

ה. יישובים קיימים וכן יישובים חדשים שהוקמו, העונים על הקריטריונים המצויינים מעלה ייכללו במפת אזורי העדיפות.

5. א. בהתאם ובנוסף לאמור בסעיף 152(ב) לחוק, בשים לב לסעיף 152(א) של החוק, רשאים השרים הרלבנטיים, תוך יידוע שר האוצר, לקבוע קריטריונים בתחומים המפורטים להלן, על-פי שיקולים מקצועיים, לעניין הטבות ותמריצים ליישובים הנכללים במפת אזורי העדיפות הלאומית, והכל במסגרת תקציבם המאושר. שיקולים ומתן הטבות כאמור יכול שתוצאתם תהיה הבחנה בין יישובים באותה נפה, או הבחנה בתוך הישוב, והכל על פי המאפיינים הרלוונטיים לאותם שיקולים מקצועיים שבתחום פעולת אותו משרד.

(1) בתחום החינוך ורכישת ההשכלה - במטרה לשפר את רמת ההישגים של התלמידים באזורי העדיפות הלאומית, ובמגמה ליצור מערכת חינוך איכותית בכל רחבי המדינה.

(2) בתחום הדיור והפיתוח העירוני - לשם חיזוק הבסיס החברתי והכלכלי של אזורי העדיפות הלאומית וכדי להקל על דור ההמשך בהתיישבותו באזורים הללו.

(3) בתחום התעסוקה - לשם קידום כושר הייצור והשבחת ההון האנושי באזורי העדיפות הלאומית, יצירת מקומות תעסוקה יציבים, הגדלת שיעור השתתפות בכוח העבודה, וצמצום האבטלה.

(4) בתחום תשתיות ההנדסה - על-מנת למשוך אוכלוסיה במעמד כלכלי-חברתי גבוה לאזורי הפריפריה ולאזורים סמוכי הגבול יש צורך ביצירת תשתית נאותה. יצירת תשתית נאותה כוללת שיפור של תשתיות התחבורה, החיוניות לקיצור המרחקים בין אזורי הפריפריה לבין המרכז (מחוז ת"א), וכן שיפור תשתיות המים והביוב, ויתר תשתיות ההנדסה.

(5) תחום התרבות והספורט

מתן הטבות בתחומים (2) ו-(4) עבור ישובי יו"ש יהיו כפופים להחלטת הדרג המדיני בדבר הקפאת הבנייה ביו"ש.

ב. בהיעדר הסכמה בין השר הממונה לבין שר האוצר, יוכל שר האוצר להביא את הנושא להכרעת הקבינט החברתי-כלכלי או הממשלה, תוך 14 ימים, והקבינט או הממשלה יכריעו בנושא תוך 14 ימים נוספים.

(בהיעדר הכרעה כאמור, לא יכנסו הקריטריונים החדשים לתוקף).

6. א. הקריטריונים המקצועיים שיקבע כל שר לשם מתן ההטבות והתמריצים לאזורי העדיפות הלאומית, כאמור לעיל, לא ייכנסו לתוקף בטרם יבטלו או יתוקנו (לפי העניין) החלטות ממשלה קודמות הקיימות בנושא, בתחום משרדו.

ב. הובאו הקריטריונים המקצועיים החדשים, שנקבעו לשם מתן הטבות ותמריצים לפי החלטה זו, לדיון בקבינט החברתי-כלכלי, בהתאם לסעיף 5(ב) לעיל, יידון מעמד החלטות הממשלה הקודמות בנושא ותיקונן או ביטולן, לפי העניין.

7. שרי הממשלה ידווחו בכתב לראש הממשלה, אחת לחצי שנה, בדבר ההטבות הניתנות לאזורי העדיפות הלאומית, לרבות בדבר ההיקף התקציבי של ההטבות האמורות, לפי החוק ולפי חוקים אחרים המקנים הטבות לאזור או לשוב על בסיס עדיפות לאומית, בהתאם לאמור בסעיף 155 לחוק.

8. תוקף החלטה זו עד ליום 1.4.2013; עם זאת, תחולת ההחלטה על נפת עמק יזרעאל תהיה לפרק זמן של 3 שנים.

9. אזורי העדיפות הלאומית, מלבד היישובים המאויימים, אשר עשויים להשתנות על-פי עדכוני מערכת הביטחון, לא ישונו כל עוד החלטה תקפה.

10. להסמיך את ראש הממשלה להקים צוות שרים אשר ימליץ תוך 30 יום לגבי אשקלון, מודיעין עילית והישובים נטולי גדר באזור יהודה ושומרון.

11. להטיל על הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לעדכן את מדד הפריפריאליות, ואת המדד הכלכלי-חברתי עם סיום תוקף החלטה זו.

12. להטיל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה לבצע עבודת מטה, עד ליום 1.4.2011, אשר תבחן את אפקטיביות מפת אזורי העדיפות הלאומית, ובכלל זאת את תקציבה, וכן תציע בהמשך לכך הצעות לשיפור מנגנון מתן ההטבות לאזורי העדיפות הלאומית על ידי משרדי הממשלה.

השיקולים לקביעת מודל מפת אזורי העדיפות הלאומית:

אזורי הפריפריה - יצירת מדד משולב

- בבסיס הגדרת מרכיב זה במפה עומדת התפיסה, שלפיה "פריפריאליות" היא שאלה של נגישות לשירותים, למוקדי בריאות, השכלה, תרבות, תעסוקה, מסחר וכו', והיכולת של האזרחים לנצלם באופן אפקטיבי. אלה שירותים אשר למעשה משפיעים באופן מהותי ויומיומי על רמת החיים בפריפריה. הנגישות אינה מתמצית רק במרחק פיסי, אלא גם ביכולת לגשר על המרחק, הן ברמה התשתיתית-אזורית והן ברמת הפרט ואמצעיו. על-מנת לבטא בצורה המיטבית את הרעיון המכונן של מפת אזורי העדיפות הלאומית, על הגדרת אזורי הפריפריה להתבסס על שיקולים גיאוגרפיים, ועל שיקולים המבטאים את היכולת למצות את פוטנציאל הנגישות והקירבה למרכז הארץ.

- המדד המשולב מבוסס על שקלול של שני מדדים: מדד הפריפריאליות, והמדד החברתי-כלכלי, המחושבים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס), ומורכבים כל אחד משיקולים וקריטריונים פנימיים נוספים, כמפורט בהמשך. שיקולים אלו תואמים את השיקולים הקבועים בחוק, ולמעשה מהווים שילוב סעיף 151(ב)(2) - חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או הישוב ורמת השירותים בו; סעיף 151(ב)(3) - תכנון הפריסה של האוכלוסייה; סעיף 151(ב)(4) - מיקומו הגיאוגרפי של האזור או הישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, וסעיף 151(ב)(5) - צמצום פערים בין האזור או הישוב לבין אזורים או ישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או הישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות.

- מדד הפריפריאליות: המדד חושב ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כשקלול של שני מרכיבים שווים במשקלם:

א. קירבה של רשות מקומית לגבול מחוז ת"א, כהגדרתו בהגדרות משרד הפנים, המהווה את מרכזה הגיאוגרפי של המדינה, אך גם מרכזה הכלכלי והעסקי.

ב. שקלול בין קרבת הרשות המקומית לכל הרשויות המקומיות בארץ (ריכוזי אוכלוסיה) לבין גודל האוכלוסיה שלהן. במסמכי הלמ"ס מרכיב זה נועד למדוד את הנגישות הפוטנציאלית של הישוב, כאשר גודל האוכלוסיה עשוי להצביע על מגוון רחב של פרמטרים כלכליים, כגון תעסוקה, נגישות לשווקים, לשירותים וכו'.

- המדד החברתי-כלכלי: המדד החברתי-כלכלי של הלמ"ס מבטא שילוב של תכונות בסיסיות, חברתיות-כלכליות, של האוכלוסיה ברשות מקומית. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משקללת במדד זה את הקריטריונים הבאים:

- המקורות הכספיים (מעבודה, מקצבאות וממקורות אחרים) של התושבים.

- ציוד הדירה - כגון מזגן, מחשב אישי ווידאו.

- רמת מינוע - הן כמותית והן איכותית.

- חינוך והשכלה.

- מאפייני תעסוקה ואבטלה.

- מצוקות חברתיות-כלכליות מסוגים שונים.

- מאפיינים דמוגרפיים.

עקרון הרציפות - רציפות גיאוגרפית ועל-פני זמן

- על מנת לשמור על רציפות בקביעת המפה (עקרון מהותי במניעת עיוות בין ישובים שכנים), וכן על מנת לאפשר פיתוח אזורי, יוחל המדד המשולב-הכולל את שקלול מדד הפריפריאליות והמדד החברתי-כלכלי ברמה האזורית ולא ברמה היישובית. עמידה ביעדים המצוינים לעיל מחייבת, לגישת הממשלה, הסתכלות אזורית ולא נקודתית. קיימת הבחנה מאוד ברורה בין ישוב ברמה כלכלית-חברתית נמוכה, המצוי במרכז הארץ, ונזקק לתמיכה נקודתית לנוכח היותו יחיד המוקף בטבעת ערים או יישובים חזקים אשר באפשרותם לספק פתרונות תעסוקתיים וכלכליים לשיקומו, לבין ישוב זהה המצוי בפריפריה הגיאוגרפית של מדינת ישראל, אשר היחלצותו ממצבו הכלכלי מותנית, במידה רבה, במצב היישובים הסמוכים לו, ובאזורו, ומחייבת, במידה רבה יותר, מעורבות ממשלתית להיחלצותו ממצבו. הקמה ופיתוח של מוקדי תעסוקה, תרבות, פנאי ובריאות משרתים אוכלוסיה נרחבת, ולא רק את תושבי היישוב שבו ניתנו - אלמנט, שהוא כאמור מהותי בקרב אזורים פריפריאליים. לפיכך, גישה זו מאפשרת יצירת סינרגיה בין היישובים באזור, ומצמצמת היתכנותו של מצב שבו יישובים סמוכים נאבקים זה בזה.

- נוסף על האמור, החלת הגישה האזורית, ולא היישובית, מונעת תנודתיות, לכאורה, במפה. היישוב מדד משוקלל של מספר יישובים קרובים גיאוגרפית מקטין את התנודתיות האפשרית במפה ושומר על עקביות אשר נועדה להגשים את מטרות המפה.

- לפיכך, המדד, כפי שיוצג להלן, הוחל ברמת הנפות המנהלתיות, כפי שהוגדרו לפי החלוקה המנהלית הרשמית של מדינת ישראל, המשמשת אף את הלמ"ס. על-פי חלוקה זו הוחל המדד על 5 מחוזות, המחולקים ל-11 נפות (לחלוקת הנפות והיישובים הכלולים בהם ראה בטבלה להלן). מדובר בחלוקה מנהלתית המשמשת את משרדי הממשלה מאז ביצועה, ומשיקולי יעילות, קורלציה לפעילות יתר המשרדים, מעקב אחר סטאטוס הנפות בהיבטים שונים ומניעת עיוותי דין כלפי ישוב זה או אחר - לא נמצא מקום לשנותה.

להלן הטבלה:

רשימת מחוזות, נפות ותתי-נפות על-פי משרד הפנים

<u>סמל</u>	<u>מחוז</u>	<u>נפה</u>	<u>תת-נפה</u>
11	ירושלים	ירושלים	
21	הצפון	צפת	
22		כנרת	
23		יזרעאל	עפולה
24		עכו	
25		יזרעאל	נצרת
29		גולן	
31	חיפה	חיפה	
32		חדרה	
41	המרכז	השרון	
42		פתח-תקוה	
43		רמלה	
44		רחובות	
51	תל-אביב	תל-אביב	תל-אביב
52		תל-אביב	רמת-גן
53		תל-אביב	חולון
61	הדרום	אשקלון	
62		באר-שבע	
71	אזורי יהודה ושומרון	ג'נין	
72		שכם	
73		טול כרם	
74		רמאללה	
75		ירדן (יריחו)	
76		בית לחם	
77		חברון	

מגבלת האוכלוסייה הנכללת

- העיקרון השני המנחה בקביעת אזורי הפריפריה שיוגדרו כאזורי העדיפות הלאומית הוא מגבלת האוכלוסייה אשר תאפשר שימוש אפקטיבי בכלי זה. אפקטיביות תקציבית ותוצאתית של מפת אזורי העדיפות הלאומית תתאפשר ככל שהיקף האוכלוסייה הנכלל בה מצומצם יותר. אף על פי כן, נדרש איזון רציונאלי בין אפקטיביות המפה לבין צרכי הנפות שיש להכילן במסגרת המפה. איזון זה הוביל לקביעת רף עליון של כ- 25% מאוכלוסיית המדינה שתוכלל באזורי פריפריה לצורך קביעת אזורי העדיפות הלאומית. רף עליון זה, מחד-גיסא מאפשר למפה, ולהטבות הניתנות בגינה, להיות אפקטיבי, ומאידך

מזכירות הממשלה

השרון	5.8	6.9	39.5	381.3	4356.5	62.9%	לא
רמלה	5.5	7.6	42.2	267.4	4623.9	66.8%	לא
רחובות	6.5	7.2	47.2	480.8	5104.7	73.8%	לא
פתח תקווה	6.5	7.8	50.5	601.4	5706.1	82.4%	לא
תל אביב (תת-נפת רמת-גן)	5.7	9.3	52.9	393.6	6099.7	88.1%	לא
תל אביב (תת-נפת חולון)	6.0	9.0	54.3	308.2	6407.9	92.6%	לא
תל אביב (תת-נפת תל-אביב)	8.1	8.5	68.7	513.6	6921.5	100.0%	לא

יצוין כי הנתונים החברתיים-כלכליים ונתוני הפריפריאליות המוצגים בטבלה הם העדכניים ביותר הקיימים בפרסומי הלמ"ס. הנתונים החברתיים-כלכליים אמנם מתייחסים לשנת 2006 אבל פורסמו רק בתחילת נובמבר 2009. נתוני הפריפריאליות המתייחסים לשנת 2004 פורסמו באוגוסט 2009.

כמצוין לעיל, משמעות החלת המדד המשוקלל ומגבלת האוכלוסייה היא, כי אזורי הפריפריה המוגדרים כאזורי העדיפות הלאומית הם נפת באר שבע ומחוז צפון.

שיקולי החוק, כפי שבאים לידי ביטוי במודל זה:

- למעשה, בהחלת המדד המשולב מובאים אפריורית השיקולים המצוינים בסעיף 151(ב) (4) לחוק:

1. מיקומו הגיאוגרפי של האזור וריחוקו ממרכז האוכלוסייה (סעיף 151(ב) (4) לחוק) - מדד הפריפריאליות מכיל באופן אינהרנטי שיקול זה. ואכן, במבחן התוצאה, מפת אזורי העדיפות הלאומית כוללת את הנפות הפריפריאליות ביותר במדינת ישראל, הנעות בין הערכים 2.5 ל-4.9, כאשר נפת חיפה כבר עומדת על 5.9, נפת אשקלון 6.4 וכו' (מדד הפריפריאליות הינו מדד, המחולק לאשכולות 1-10, כאשר 1 משמעו הפריפריאלי ביותר ו-10 משמעו הרשויות המרכזיות ביותר).

2. תכנון פריסת האוכלוסייה (סעיף 151(ב)(3) לחוק) - לנוכח מיקוד המודל בסיוע לאזורים פריפריאליים, המרוחקים ממרכז הארץ (מחוז ת"א), וסובלים מהגירה שלילית: במחוז תל-אביב בשנת 2008 הגיעה ל-7134 נפשות לקמ"ר. במחוז המרכז - 1368 נפשות לקמ"ר במחוז הצפון - 278 נפשות לקמ"ר, ובמחוז דרום - 74.3 נפשות לקמ"ר. בתוך הנפות בולטת שונות בתוך מחוז הצפון ודרום. בנפת הגולן - 36 נפשות לקמ"ר, לעומת נפת עכו בה 599 נפשות לקמ"ר. נפת באר-שבע - 45 נפשות לקמ"ר, לעומת 369 בנפת אשקלון.

3. חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור ורמת השירותים בו (סעיף 151(ב)(2) לחוק) - הכללת המדד הכלכלי-חברתי, על מרכיביו הפנימיים, כפי שפורטו לעיל, במדד המשולב האזורי מבטא בבירור את שיקול חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור, וכן את רמת השירותים הניתנים באותו אזור. במבחן התוצאה, נכללו במפה הנפות המדורגות באשכולות הנמוכים ביותר, כגון נפת הגולן (3.8), נפת עכו (3.7) ונפת באר שבע (4.1). ככלל, יצוין, כי מחוז צפון ומחוז דרום הם המחוזות המצויים במדרג הנמוך ביותר מבחינה חברתית-כלכלית, ביחס ליתר המחוזות.

יודגש, כי עסקינן במדד משוקלל, המתייחס הן לריחוקו של היישוב ממרכזי אוכלוסייה וממרכז הארץ, והן למצבו החברתי-כלכלי. על כן, יש נפות שאחד המדדים שלהן נמוך יותר מנפות שנכללו במפה. לדוגמא: הממוצע החברתי-כלכלי של נפת ירושלים, נמוך משל נפת כנרת. ברם, ממוצע הפריפריאליות של ירושלים גבוה יותר מאשר כנרת. לפיכך, בשקלול שני המדדים, נפת כנרת נכללת במפה, ואילו ירושלים אינה נכללת.

4. שילוב שני המדדים מביא, ככלל, בחשבון את הצורך בצמצום פערים בין האזור או הישוב לבין אזורים או ישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסיה תושבות האזור או הישוב לבין קבוצות אוכלוסיה אחרות (סעיף 151(ב)(5) לחוק), זאת הואיל והמדד הכלכלי-חברתי מבטא במרכיבו, בין היתר, פערים חברתיים וכלכליים בין קבוצות אוכלוסיה, ואילו מדד הפריפריאליות, מעצם הגדרתו ומרכיבו, מבטא את הפערים הקיימים בין אזורים וישובים שונים בארץ בקרבם למחוז ת"א ולריכוזי אוכלוסיה. אחד הביטויים של צמצום הפערים בא לידי ביטוי תוצאתית. במפה נכללות נפות בעלות אחוז גבוה ביותר של אוכלוסיה שאינה יהודית שהיא אוכלוסיה חלשה. 56.6% מאוכלוסיית מחוז הצפון אינה יהודית, ובנפת באר-שבע 36.6% מהאוכלוסיה אינה יהודית, זאת לעומת שיעורם בכלל האוכלוסייה העומד על 24.5%. יצוין כי במרבית הנפות שאינן נכללות במפה שיעורי הלא-יהודים נמוכים יותר. לדוגמא: בנפת אשקלון שיעורם 8%, בנפת רמלה 14.5% ובנפת חיפה 18.37%.

השיקול הביטחוני:

כאמור לעיל, החוק מתיר לממשלה לשקול את המצב הביטחוני באזור או ביישוב (סעיף 151(ב)(1) לחוק). הממשלה רואה יעד אסטרטגי-ביטחוני משמעותי בחיזוק גבולותיה הבינ"ל של מדינת ישראל על-ידי חיזוק ישובים המצויים בקרבת הגבול. הגדרת המרחק מגבול בינ"ל תיקבע עפ"י שיקולי מערכת הביטחון, ועל-פי העיגון הקיים בהחלטות ממשלה קודמות וחקיקה קיימת, החלטות הממשלה מס. 2173 מיום 4.7.2004, מס. 2341 מיום 1.8.2004, מס. 2704 מיום 14.11.2004, מס. 561 מיום 28.9.2006 ומס. 746 מיום 27.11.2006, מס. 2846 מיום 29.12.2002 ומס' 2878 מיום 12.1.2003, וחוק סיוע לשדרות וליישובי הנגב המערבי (הוראת שעה), התשס"ז-2007.

גבול בינ"ל = גבולות המדינה, ובכלל זאת הגבול עם עזה.

מערכת הביטחון המליצה, בהתאם לרמת הסיכון בגבול בינ"ל, בהתאם לטווח מגע מידי בגבולות ובהתאם למיפוי האחיזה ההתיישבותית בגבולות - על קביעת רצועה של 7 ק"מ מגבול בינ"ל; לנוכח האמור, יתווספו בהמשך למדדים לעיל הרשויות:

(1) המצויות בטווח של 7 ק"מ מגבול עזה (יישובי עוטף עזה);

(2) המצויות בטווח של 7 ק"מ מגבול ירדן.

יצוין, כי ככלל מערכת הביטחון המליצה על רצועת ביטחון של 7 ק"מ מגבול בינ"ל, וזאת מבלי לפגוע ביישובי קו עימות צפון - המצויים במרחק של 9 ק"מ, כאמור בהחלטות ממשלה קודמות (ביניהם מס. 2846 מיום 29.12.2002 ומס' 2878 מיום 12.1.2003).

באשר למועצה אזורית, אשר מרבית יישוביה נמצאים במרחק הנדרש מהגבול - תיכלל המועצה האזורית בכללותה במסגרת מפת אזורי העדיפות.

רמת איום ביטחוני - יהודה ושומרון

בהמשך לאמור, ממשלת ישראל רואה חשיבות אסטרטגית בשמירת חוסנה הלאומי-ביטחוני, ולפיכך רואה לנכון במסגרת מדיניותה ויעדיה, לסייע ולחזק רשויות/יישובים המאוימים ביטחונית, לנוכח קשיי הביטחון הקיימים והעתידיים. נוכח האמור, החליטה ממשלת ישראל לכלול במפת אזורי העדיפות הלאומית רשויות/יישובים המצויים ברמת איום גבוהה, בהתאם לשיקולי מערכת הביטחון. במסגרת האמור, דירגה מערכת הביטחון את יישובי יו"ש בהתאם לרמת איום משתנה הנעה בין 1-4, ומבוססת על קריטריונים ביטחוניים. נוכח השונות בין דרגות האיום, וכן לנוכח המגבלה התקציבית העומדת לרשות ממשלת ישראל, החליטה הממשלה לכלול במפת אזורי העדיפות הלאומית את הרשויות/יישובים המאוימים ביותר, דהיינו אלו המצויים בדרגת איום 3 ו-4.

יובהר, כי רמות האיום סווגו על-ידי מערכת הביטחון על-פי קריטריונים שונים, ביניהם הסטוריה גזרתית, רמת איום של צירי התנועה, מיקום היישוב מזרחה או מערבה מהמכשול הביטחוני וכדומה.

כמו כן, נוכח רמת האיום הנובעת מהקרבה לגבול, ההוצאות הביטחוניות הנלוות לכך ושמירת חוסנה הלאומי של מדינת ישראל, מוצאת הממשלה לנכון לחזק גבולותיה באזור זה, ועל כן יוחל המרחק של 7 ק"מ מגבול ירדן גם ביהודה ושומרון.

יובהר כי למרות שהחוק הישראלי לא חל ביו"ש, ההחלטה בעניין זה, נעשית לאורו של חוק אזורי עדיפות לאומית.

יצוין כי סעיף זה יוחל ברמה היישובית ולא ברמה אזורית, מאחר ואין מדובר בשטחים רציפים, אלא נקודתיים. בנוסף, בסעיף זה לא קיימת חשיבות לרמה האזורית על מנת לממש את מטרתו.

ישובים חדשים

בשנים הראשונות להקמת ישוב חדש מתמודדים המתישבים עם סוגיות של בירוקרטיה, תשתיות בלתי-גמורות וכן נטלים כלכליים הנובעים מקוטן האוכלוסייה. נדרש סיוע להתבססות הישוב החדש ולקליטתו באזור בו הוא מוקם. משום כך ישובים חדשים אשר הוקמו ב-5 השנים האחרונות ייכללו במפת אזורי העדיפות הלאומית. בסעיף זה נשקל למעשה תכנון פריסת האוכלוסייה, כאמור בסעיף 151(ב)(3) לחוק.

לעניין סעיף זה, יראו ישוב חדש כישוב קיים בו חל שינוי מהותי בצביונו ואשר אוכלוסייתו גדלה בשיעור שלא יפחת מפי 7 מגודלו הקיים, זאת מאחר שישוב קיים העובר שינויים מהותיים כאמור לעיל נדרש להתמודד עם קשיים דומים לאלו שבהם נתקל ישוב חדש, ועל-כן אף הוא נדרש לסיוע מהותי לשם התבססותו.

ראש הממשלה מנחה: -

א. המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה יביא בפניו תוך 30 יום, תכנית מגובשת להמשך הטיפול ב"עוטף עזה" - במלאת שנה למבצע "עופרת יצוקה".

ב. בהתייחס לסעיפים 5(א) ו-5(ב) בהחלטה - המנגנון שנקבע בהם ייבדק במשך 6 חודשים; אם תתעוררנה בעיות בהפעלתו - יובא העניין להחלטתו של ראש הממשלה.

הערה

מצורפים בזה:

1. מפת מחוזות ונפות אשר הונחה על שולחן הממשלה ואושרה על ידה, בה מודגמים אזורי העדיפות הלאומית (כל השטחים המופיעים בפסים צהובים).
2. רשימת הנפות הנמצאות בתחום אזורי העדיפות הלאומית, שהוכנה על בסיס ההחלטה הנ"ל.
3. רשימת הישובים אשר גובשה לאחר ישיבת הממשלה והמשתמעת מההחלטה הנ"ל.